

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні пріоритети у розвитку економіки
та менеджменту**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

ДАЩЕНКО К.С., магістрантка

Науковий керівник – АРБУЗОВА Т.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

kate.dashchenko@gmail.com

АНТИКОРУПЦІЙНІ ІННОВАЦІЇ: ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ЗЛОВЖИВАНЬ

Розглянуто особливості застосування штучного інтелекту у сфері запобігання та протидії корупції. Обґрунтовано необхідність дотримання комплексного підходу впровадження антикорупційних інновацій для забезпечення ефективності їх використання.

Ключові слова: корупція, антикорупційні інновації, штучний інтелект, схеми зловживань, контроль, публічне управління.

Станом на сьогодні корупція залишається одним з найгостріших викликів для публічного управління в багатьох країнах світу. В Україні це явище гальмує економічний розвиток, знижує довіру громадян до влади та ускладнює процес європейської інтеграції. Традиційні методи боротьби з корупцією – перевірки, аудити та контроль з використанням суто людського ресурсу – часто виявляються недостатньо ефективними в умовах великих обсягів інформації та складності корупційних схем. Саме тому у світі активно розвивається напрям антикорупційних інновацій, зокрема, із застосуванням штучного інтелекту (ШІ). Модель штучного інтелекту на службі у публічному секторі – корисний інструмент у прогресивних руках [1]. Одними з головних переваг застосування ШІ є його здатність до проведення автоматизованого аналізу поданих даних, виявлення порушень (як реальних, так і потенційних), а також розпізнавання підозрілих закономірностей. Системи з елементами ШІ здатні з легкістю опрацьовувати доволі великі масиви інформації, використовуючи державні реєстри, інформацію з відкритих джерел та фінансових звітів. Це дає змогу своєчасно виявляти корупційні ризики в публічних закупівлях, державних контрактах, податкових перевірках, кадрових рішеннях тощо. Нині в Україні вже реалізовано низку інноваційних проєктів у сфері протидії корупції. Зокрема, введено в роботу аналітичну систему ProZorro для забезпечення прозорості проведення державних закупівель (2016 р.); запущено громадський модуль Dozorro, спрямований на відстеження підозрілих тендерів; застосовуються алгоритми автоматичної перевірки електронних декларацій посадовців під час роботи НАЗК; розроблено методи використання елементів ШІ в аналітичній роботі НАБУ та САП задля виявлення схем незаконного збагачення.

Застосування штучного інтелекту в антикорупційній діяльності полягає у використанні методів машинного навчання, аналізу великих даних (Big Data), обробки природної мови (Natural Language Processing, NLP) та інших алгоритмічних підходів для виявлення аномалій, передбачення корупційних ризиків, аналізу фінансових потоків та автоматизації процедур контролю [2]. Такі технології дозволяють державним органам, агентствам з питань антикорупції, аудиту та іншим контролюючим інститутам значно підвищити ефективність виявлення правопорушень, прискорювати аналіз великих обсягів даних та зменшувати залежність від традиційно трудомістких процедур [3].

Прикладами сучасних інноваційних рішень є:

1) аналіз нормативно-правових актів та законопроєктів. Наприклад, українська громадська організація Чесно (CHESNO) використовує платформу на базі ШІ (BestAgreement AI) для автоматичного встановлення ризиків корупції в текстах законодавчих ініціатив – «шкідливих» чи непрозорих положень, які можуть створювати сприятливі умови для зловживання. У проєкті інтегрується машинне навчання з прикладами із реальним життям та експертною оцінкою [4]. Ключовими характеристиками є автоматичний аналіз текстів, виявлення ризикових положень, прискорення парламентського моніторингу.

2) прогнозування корупційних ризиків у державних закупівлях. Приміром, у Мексиці запропонована модель машинного навчання (ensemble Random Forest) для виявлення корупційних

контрактів у системі державних закупівель. Алгоритм аналізував зв'язки між учасниками, характеристики контрактів і виявив високий рівень точності в прогнозуванні [5]. Ключові характеристики – це використання графових моделей для відображення взаємозв'язків, прогнозування ризиків, скорочення часу аналізу.

3) використання генеративного ШІ для антикорупційних інститутів. В дослідженні OECD «Generate AI for anti-corruption and integrity in governance» розглянуто, як великі мовні моделі (LLM) можуть підтримувати контролюючі інституції – агентства з антикорупції, вищі аудиторські органи, внутрішні аудити – через автоматичний аналіз документів, попередження ризиків, «розумні» системи пошуку аномалій [2]. До ключових характеристик тут належать: NLP- аналіз великих обсягів текстів (звітів, декларацій, контрактів), інтеграція в антикорупційні процеси, автоматичний триаж сигналів.

4) платформи контролю та аналітики. В Україні відзначаються технологічні рішення, зокрема: платформа SmartTender (акредитована для системи Prozorro) із елементами ШІ-аналізу для виявлення прихованих умов у тендерах; система VKURSI для перевірки контрагентів з акцентом на оцінці ризиків; платформа Clarity Project, що агрегує дані з понад 130 реєстрів і допомагає моніторинговим організаціям [6]. Її ключові характеристики – інтеграція відкритих даних, AI-модулі для оцінки контрагентів, автоматичний контроль процедур закупівель.

Основними перевагами впровадження антикорупційних інновацій з використанням ШІ є підвищення швидкості та охоплення антикорупційного моніторингу, зниження людського фактору у первинному виявленні ризиків, розширення можливостей для виявлення складних схем зловживань. Як зазначають експерти, до викликів, пов'язаних з цим процесом, варто віднести можливість стороннього впливу на роботу ШІ, питання щодо прозорості алгоритмів та їх підзвітності, необхідності якісних даних (data governance) та захисту приватності, ризик помилкових позитивів (упередженість системи) або несправедливого використання [2].

На нашу думку, рекомендаціями щодо імплементації антикорупційних інновацій з використанням ШІ є передусім такі: забезпечити пріоритетну роль людини у циклі контролю – алгоритми мають підтримувати, а не повністю замінювати рішення людини; визначити етичні, правові та процедурні рамки використання ШІ у контексті антикорупційної боротьби; забезпечити дані високої якості, інтероперабельність реєстрів і доступ до відкритих даних; розробити механізми аудиту алгоритмів, прозорості їх дій і зворотного зв'язку від користувачів.

Використання інноваційних технологій штучного інтелекту є особливо важливими для України у контексті післявоєнного відновлення. За допомогою автоматизованого контролю з'являється можливість ефективніше слідкувати за розподілом фінансових допомог, закупівлею матеріалів на відбудову, виплатами грантів та пільг. Таким чином є шанс істотно знизити ризик корупції та стати на крок ближче до цифрових стандартів контролю ЄС [7]. Одним з важливих етапів впровадження ШІ є необхідність у формулюванні нормативно-правової бази, що регламентуватиме порядок ефективного та безпечного використання даного елемента у публічному управлінні та адміністративній діяльності.

Отже, застосування штучного інтелекту є перспективним напрямом у сфері протидії корупції та розвитку антикорупційної політики. Задля успішної реалізації ШІ необхідно дотримуватися комплексного підходу, зокрема, акцентувати особливу увагу на створенні необхідного правового забезпечення та належного етичного контролю. Впровадження таких інновацій у сфері протидії корупції є не лише технологічним, а й соціально-відповідальним кроком до утвердження довіри, ефективності та прозорості державного та муніципального управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Под'ячев С. Як штучний інтелект допоможе побороти корупцію і чому так багато охочих регулювати його. *Reactor.ua*. 07.09.2023. URL: <https://mind.ua/openmind/20262305-yak-shtuchnij-intelekt-dopomozhe-poboroti-korupciyu-i-chomu-tak-bagato-ohochih-regulyuvati-jogo> (дата звернення: 14.10.2025).
2. Generative Artificial Intelligence for Anti-Corruption and Integrity in Government. *Report OECD*. Paris : OECD Publishing, 2024. 49 p. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2024/03/generative-ai-for-anti-corruption-and-integrity-in-government_9859b6a8/657a185a-en.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 17.10.2025).
3. Governing with Artificial Intelligence: The State of Play and Way Forward in Core Government Functions. *Report OECD*. Paris: OECD Publishing, 2025. 152 p. URL: https://www.oecd.org/en/publications/governing-with-artificial-intelligence_795de142-en/full-report.html (дата звернення: 21.10.2025).

4. Олійник В. Штучний інтелект проти корупції: CHESNO застосовує інноваційний інструмент. *ЧЕСНО*. 14.08.24. URL: https://www.chesno.org/en/post/6069/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 20.10.2025).
5. Aldana A., Falcón-Cortés A., Larralde H. A machine learning model to identify corruption in México's public procurement contracts. *Computers and Society*. Cornell University, 2022. 25 p. URL: <https://arxiv.org/pdf/2211.01478> (дата звернення: 20.10.2025).
6. How Ukrainian Technologies Are Fighting Corruption: A List of IT Innovations to Boost Anti-Corruption Activities. *DigitalState*. 2025. URL: https://digitalstate.gov.ua/news/tech/how-ukrainian-technologies-are-fighting-corruption?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 16.10.2025).
7. European Strategy on Artificial Intelligence. *European Commission*. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-approach-artificial-intelligence> (дата звернення: 15.10.2025).

УДК 352/354:005.336.1:004.8

ЄФІМОВИЧ О.Ю., магістрант

Науковий керівник – **АРБУЗОВА Т.В.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

efimovicholeg2003@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Розглянуто використання технологій штучного інтелекту у сфері публічного управління. Обґрунтовано необхідність впровадження комплексної моделі застосування ШІ в роботі центрів надання адміністративних послуг для підвищення ефективності управлінських рішень.

Ключові слова: публічне управління, цифровізація, штучний інтелект, центр надання адміністративних послуг, ефективність управління.

Штучний інтелект (ШІ) поступово стає основним інструментом трансформації публічного управління, забезпечуючи якісно новий рівень прийняття рішень, надання адміністративних послуг та взаємодії між державою і громадянами [1], [2]. Застосування інтелектуальних систем у публічному секторі дозволяє оптимізувати робочі процеси, скоротити час опрацювання звернень, підвищити точність обробки даних і забезпечити персоналізацію сервісів [3]. Особливе значення впровадження ШІ має для центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП), які виступають безпосередньою ланкою комунікації між органами влади та населенням.

Сучасна практика показує, що використання інтелектуальних технологій у діяльності ЦНАП сприяє переходу від традиційного управління до цифрової моделі «розумного врядування». Завдяки впровадженню алгоритмів машинного навчання та аналітичних платформ можливо здійснювати глибоку обробку запитів громадян, прогнозувати потреби населення, визначати пікові навантаження на працівників, а також автоматизувати розподіл звернень за категоріями. Це забезпечить скорочення строків обслуговування, підвищить ефективність роботи персоналу та мінімізує людський чинник у процесах ухвалення рішень [4].

У той же час процес впровадження ШІ у сферу публічного управління супроводжується низкою викликів. Серед основних бар'єрів виокремлюються нормативно-правові обмеження, пов'язані з використанням персональних даних, недостатня технологічна готовність інфраструктури, відсутність чіткої методології інтеграції інтелектуальних систем у державні сервіси, а також дефіцит фахівців із цифровими компетентностями [5]. Вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, що передбачає розроблення єдиної національної стратегії цифрової трансформації, удосконалення законодавчого регулювання, формування стандартів етичного використання ШІ та інвестування у професійний розвиток кадрів публічного сектору [6].

У контексті діяльності ЦНАП суттєвим напрямом розвитку буде створення концептуальної AI-стратегії, що поєднує аналітичні модулі, автоматизовані сервіси та системи підтримки прийняття рішень [7]. Загальна логіка такої стратегії відображена на рис. 1, де подано концептуальну модель

Давиденко А.С., Коваль Н.В. Організаційно-економічний механізм управління інноваційною діяльністю підприємства.....	46
Штарьов М.О., Коваль Н.В. Формування та вдосконалення механізму управління якістю продукції на підприємствах молокопереробної галузі.....	48
Калугін Р.С., Коваль Н.В. Особливості формування згуртованого трудового колективу.....	50
Пелих І.С., Коваль Н.В. Антикризове управління підприємством в умовах війни.....	54
Хахула Б.В., Єрмоленко Є.А., Дуб Т.П. Управління інноваційними ризиками в підприємницькій діяльності.....	57
Хахула Л.П., Пронін Р.Д., Богдан О.О. Особливості управління кадровою політикою підприємства.....	59
Хахула Б.В., Риженко Б.В. Формування та функціонування механізму забезпечення розвитку управління персоналу на підприємстві.....	61
Хахула Л.П., Махтієнко О.М., Кулініч А.Р. Управління інноваційною активністю на підприємстві в умовах сучасного бізнес-середовища.....	63
Отич Н.О., Панасюк В.І. Концептуальні засади формування сучасної ветеранської політики України.....	65
Кучер В.В., Панасюк В.І. Впровадження європейських стандартів у сферу публічної служби України.....	67
Соколюк Л.А., Богдан С.С., Панасюк В.І. Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю в умовах воєнного стану.....	69
Боковецький М.В., Масюк Є.Р., Панасюк В.І. Публічне управління захистом прав дітей в умовах воєнного стану.....	71
Возний В.Ю., Коломієць О.А., Панасюк В.І. Державна політика забезпечення національної безпеки України в умовах посиленої міграції.....	73
Магденко А.А., Лінчевський В.Г., Панасюк В.І. Формування публічної політики у сфері штучного інтелекту: вітчизняний та зарубіжний досвід.....	75
Ткаченко А.В., Панасюк В.І. Сучасні виклики та перспективи розвитку соціально-гуманітарної політики в Україні.....	77
Дашенко К.С., Арбузова Т.В. Антикорупційні інновації: використання штучного інтелекту для виявлення зловживань.....	80
Сфімович О.Ю., Арбузова Т.В. Використання технологій штучного інтелекту для підвищення ефективності публічного управління.....	82
Пересунько Є.М., Поліщук С.П. Управління міграційними процесами в Україні в умовах післявоєнного відновлення.....	84
Духновська О.А., Поліщук С.П. Аналітичний підхід до управління публічними закупівлями в сфері охорони здоров'я.....	86
Бондарець О.М., Білан Д.В., Поліщук С.П. Міжнародне муніципальне співробітництво як інструмент підвищення ефективності публічного управління.....	87
Яровий Р.В., Білик О.В. Зарубіжний та вітчизняний досвід удосконалення організаційних структур органів місцевого самоврядування.....	89
Парнивода С.В., Томілова-Яремчук Н.О. Напрями вдосконалення системи облікової звітності з урахуванням вимог МСФЗ та цифровізації.....	90
Рогаченко М.І., Томілова-Яремчук Н.О. Оцінка механізмів оподаткування заробітної плати та обов'язкових соціальних внесків.....	92
Собецький Р.О., Томілова-Яремчук Н.О. Оптимізація управління оборотними засобами підприємства на засадах фінансового інжинірингу.....	93
Стасюк О.О., Томілова-Яремчук Н.О. Використання сучасних цифрових технологій у системі обліку основних фондів.....	94
Ярмоленко М.А., Томілова-Яремчук Н.О. Впровадження сучасних інструментів аналізу та прогнозування руху грошових коштів.....	95